

Factsheet: NLGW0010

Deklaag Rijn-Oost

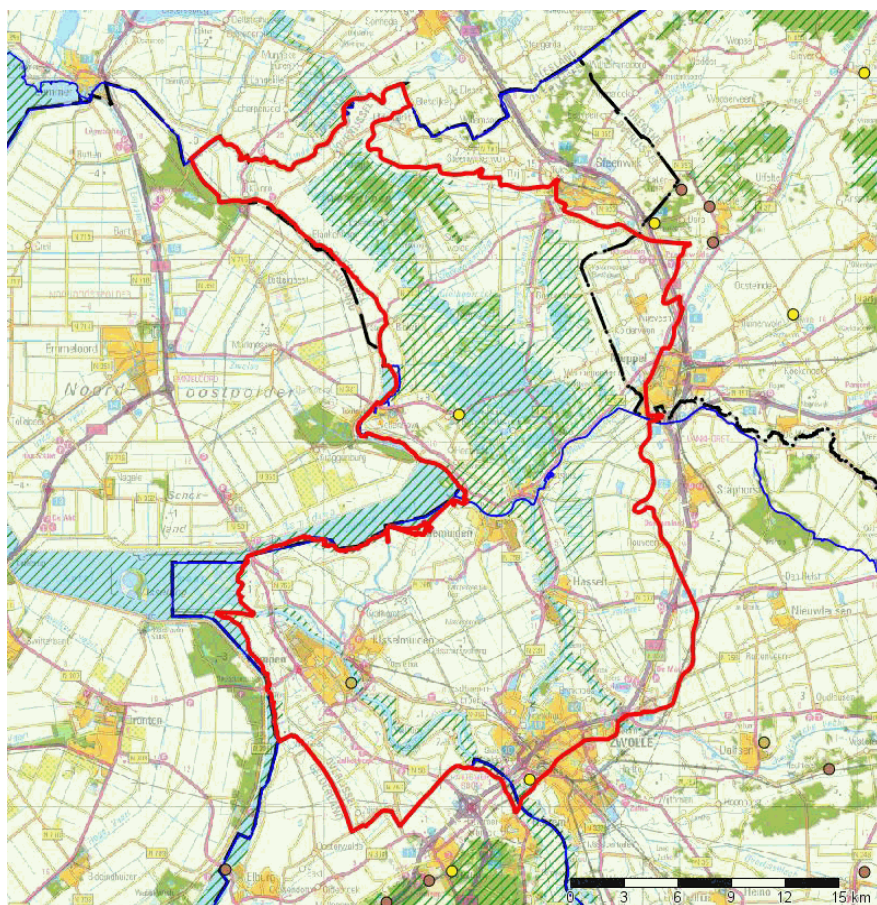
-DISCLAIMER-

De informatie die in deze factsheet wordt weergegeven is bijgewerkt tot en met 25 april 2014. Deze factsheet dient gezien te worden als een werkversie ten behoeve van het opstellen van het Stroomgebiedbeheerplan 2015 en de daaraan gerelateerde waterplannen. Hoewel waterbeheerders en Informatiehuis Water alles in het werk gesteld hebben om de meest actuele gegevens in deze factsheet te verwerken, kan niet worden uitgesloten dat de factsheet onjuiste of onvolledige informatie bevat. Omdat de inhoud van de factsheets bestuurlijk niet is goedgekeurd, kunnen er geen rechten aan worden ontleend.

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Naam:	Deklaag Rijn-Oost	Code:	NLGW0010
Deelstroomgebied:	Rijn Oost		
Waterbeheerder:	Provincie Drenthe, Provincie Overijssel		
Provincies:	Provincie Drenthe, Provincie Overijssel		

 KRW Waterlichaam	 Zwemwaterlocatie
 Provinciegrens	Winningen water voor menselijke consumptie:
 Waterschapsgrens	 Publieke grondwaterwinning
 Gemeentegrens	 Industriële grondwaterwinning
 Natura2000 gebied	 Overige grondwaterwinning
 Schelpdierwater	 Inname oppervlaktewater

Karakterschets:

In Rijn Oost zijn twee grondwaterlichamen (GWL) aanwezig (zie conceptueel model 2D doorsnede). Een klein grondwaterlichaam met een afdekkend pakket (deklaag Rijn oost) in het westen en een groter grondwaterlichaam voornamelijk bestaande uit zand in het oosten (zand Rijn-oost). Het hoogste punt ligt op NAP+ 70,00 m, het laagste op NAP - 2.00m. Het gebied stroomt af van oost naar west en voert af op de randmeren.

De totale oppervlakte van het GWL Deklaag Rijn-Oost bedraagt 632 km² met een gemiddelde dikte van 240 meter.

Het GWL heeft 3 watervoerende pakketten en een volume van 151 km³.

Van het GWL is in samenhang met het GWL Zand Rijn Oost een conceptueel modellen gemaakt in 3D met daarin de grondwaterstroming en de opbouw van de ondergrond. Hieronder worden dit model beschreven.

Conceptueel model deelgebied Drenthe (zie 3D doorsnede)

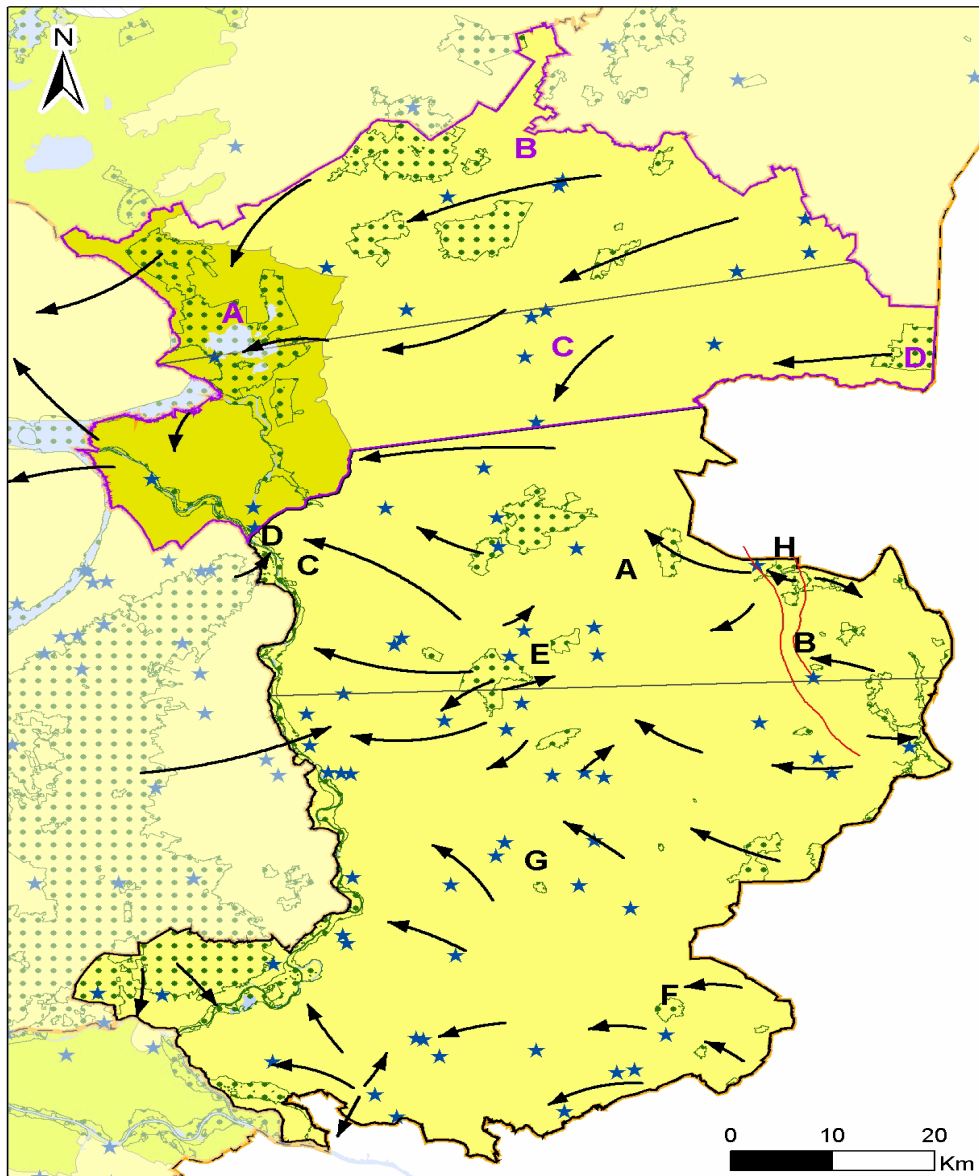
Dit GWL bevindt zich in het noordwestelijk deel van het deelstroomgebied Rijn-Oosten onderscheid zich van GWL Zand Rijn-Oost door de aanwezigheid van een Holocene deklaag gevormd door de Formaties van Nieuwkoop (Veen) en van Echteld (fluviaatiele kleien en zanden). Het neerslagoverschot in deze gebieden stroomt vooral via deze ondiepe lagen af naar de lokale sloten en tochten. Onder de deklaag liggen zandige lagen die in de overige delen van het deelstroomgebied tot aan de oppervlakte reiken. De kwelstroming van grondwater vanuit deze diepere zandlagen is verminderd na aanleg van de Flevopolders. Het GWL bevat aquatische of terrestrische ecosystemen die afhankelijk zijn van het grondwater.

In het gebied komen 5 Natura2000 gebieden voor waarvan 1 grondwaterafhankelijk. Op 2 locaties wordt grondwater en onttrokken ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening.

De opbouw van de Nederlandse ondergrond wordt uitgebreid beschreven en onderhouden in een REgionaal Geohydrologisch InformatieSysteem (REGIS). Zowel de verbreiding van de diverse lagen als ook de geohydrologische karakteristieken zijn daarin opgenomen.

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het grondwaterlichaam met aanvullende gegevens over de belasting, de monitoring en de toestand wordt verwezen naar het ambtelijk Technisch achtergronddocument Rijn-Oost en Rijn-Midden (2014).

Conceptueel Model:

Rijn-Oost

NLGW0003 - Zand Rijn-Oost
 NLGW0010 - Deklaag Rijn-Oost

Legenda

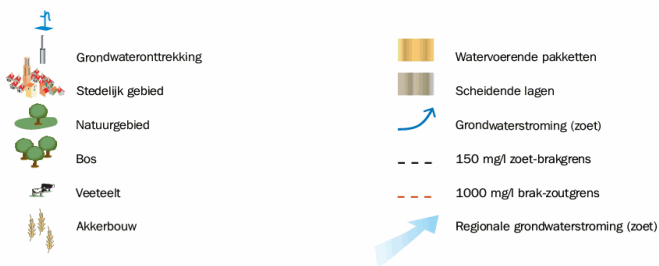
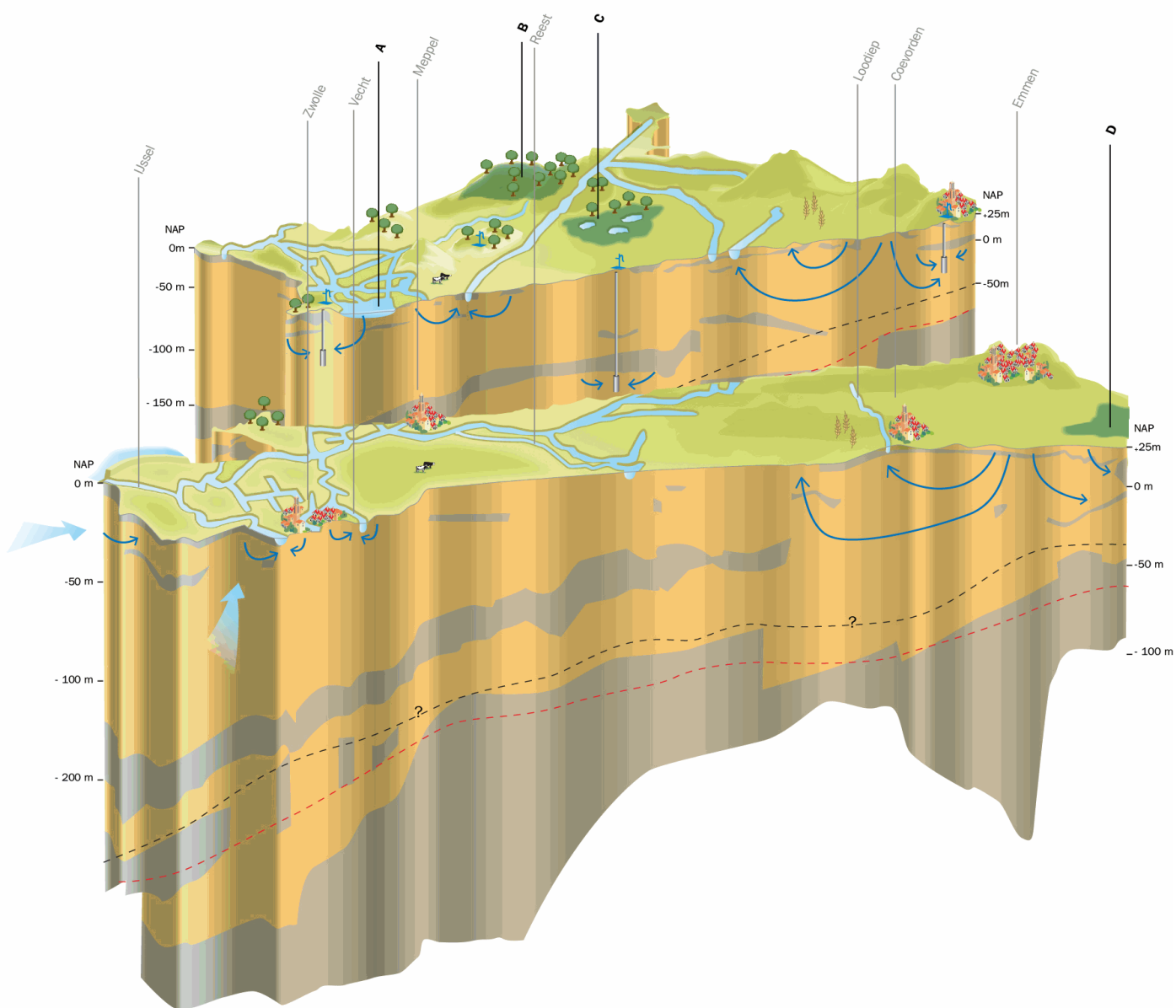
- ★ grondwateronttrekking (drinkwater- en industriële winningen)
- regionale grondwaterstromingen
- breuk
- natura 2000 (op land)
- rijkswateren
- ▭ stroomgebieden
- A,B,... Locatie detailschetsen (blok noord)
- A,B,... Locatie detailschetsen (blok zuid)

Conceptuele modellen

- ▭ begrenzing blok noord
- ▭ begrenzing blok zuid
- doorsneden

Grondwaterlichamen

- zand met deklaag - NLGW0010
- (dek)zand - NLGW0003

Deltares
Enabling Delta Life

rivm
Rijksinstituut
voor Volksgezondheid
en Milieu

Beschermde gebieden:

- Vogelrichtlijn

Ketelmeer & Vossemeer (NL_VOG_75)

- Habitatrichtlijn

De Wieden (NL_HAB_35), Olde Maten & Veerslootslanden (NL_HAB_37), Uiterwaarden IJssel (NL_HAB_38), Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (NL_HAB_36), Veluwerandmeren (NL_HAB_76), Weerribben (NL_HAB_34), Zwarte Meer (NL_HAB_74)

2. Belastingen en effecten van menselijke activiteiten

In dit onderdeel worden de belangrijkste belastingen en effecten van menselijke activiteiten benoemd.

Onderscheiden worden hier de volgende klassen:

- Zeer belangrijk - de belasting leidt tot een slechte toestand op één van de testen.
- Belangrijk - de belasting is een risico en kan leiden tot een slechte toestand in de toekomst.

Puntbronnen

Type bron	Toelichting	Beoordeling
overige puntbronnen	- Door de bevoegde overheden zijn op 1 juli 2013 in totaal 28 spoedlocaties vanwege verspreidingsrisico gemeld (Midterm review 2013 Bodemconvenant) onderverdeeld in , 27 in Overijssel en 1 in Drenthe. Daarnaast komen er puntbronnen voor in de omgeving van kwetsbare objecten (opgenomen in de Signaleringslijst) waarvan onduidelijk in hoeverre ze risico opleveren voor het grondwater.	Belangrijk

Toelichting:

Lokaal komen puntbronnen voor met een verspreidingsrisico (de zogenaamde spoedlocaties) en daarnaast komen er puntbronnen voor in de omgeving van kwetsbare objecten (opgenomen in de Signaleringslijst) waarvan onduidelijk in hoeverre ze risico opleveren voor het grondwater. Puntbronnen kunnen leiden tot lokale verspreiding van verontreinigingen in het grondwater. Daarmee kunnen ze van invloed zijn op de chemische toestand van het grondwater, in het bijzonder in relatie tot lokaal voorkomende kwetsbare objecten als oppervlaktewaterlichamen, grondwaterwinningen, zwemplassen en natura2000 gebieden (regionale testen).

3. Status, doelen en toestand

De toestand van het grondwater wordt beoordeeld conform het 'protocol voor toestand- en trendbeoordeling van grondwaterlichamen KRW'. Drie testen hebben een algemeen karakter en worden uitgevoerd voor het gehele grondwaterlichaam: waterbalans, intrusies en chemische toestand. Drie andere testen worden voor specifieke aandachtsgebieden uitgevoerd: drinkwater, oppervlaktewater en terrestrische ecosystemen. Voor deze gebieden is het oordeel gebaseerd op gebiedspecifieke criteria en is ook een risicobeoordeling opgenomen.

Voor de beoordeling van de chemische toestand gelden de drempelwaarden in het Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water.

Testen voor het gehele waterlichaam	Toestand 2009	Toestand 2010-2015	Prognose toestand 2021
Waterbalans (grondwatervoorraad + trends stijghoogten)			
Intrusies (kwantiteit + kwaliteit)			
Chemische toestand			

Regionale testen	Toestand 2009	Toestand 2010-2015	Prognose toestand 2021
Grondwaterafhankelijke oppervlaktewaterlichamen (kwantiteit + kwaliteit)			
Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen (kwantiteit + kwaliteit)			
Drinkwater			

Legenda: groen = goed, rood = ontoereikend, leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel of is een oordeel samengesteld uit één of meer beheerdersoordelen.

In de ontwerp-factsheets die ter inzage liggen staat in de kolom "Toestand 2015" de meest recent bekende toestand.

Motivering kwaliteit:

Oordeel oppervlaktewater:

De doelen in 2 oppervlaktewaterlichamen in Overijssel worden niet gehaald door lokaal een te hoge stikstof en/of fosfaatconcentratie in het ondiep toestromende grondwater. Vermindering van de stikstof- en fosfaatconcentratie kan alleen worden bereikt door generieke mestmaatregelen. Naar verwachting zullen door de maatregelen uit het "5e Actieprogramma nitraat" de stikstof- en fosfaatconcentratie niet in alle oppervlaktewaterlichamen voldoende zijn gedaald.

Motivering kwantiteit:

Oordeel terrestrische ecosystemen:

In 1 Natura2000 gebied in Overijssel (Olde Maten & Veerslootslanden) en is sprake van een te lage grondwaterstand. De oorzaken zijn uitgebreid beschreven in de PAS gebiedsanalyses.

Bij de beoordeling van de toestand van de grondwaterlichamen in het eerste SGBP is de juridische keuze gemaakt om niet een referentiesituatie te kiezen van voor de invoering van de KRW, zijnde het jaar 2000. De hydrologische situatie is sinds 2000 niet verslechterd. De toestand voor grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen (kwantiteit en kwaliteit) was daardoor goed.

Thans is de keuze gemaakt om de beleidsopgave vastgelegd in de beheerplannen Natura 2000 als uitgangspunt te nemen. Het voor SGBP gekozen referentieniveau is daarmee de gewenste hydrologische situatie voor het per gebied omschreven natuurdoel (instandhoudings- en uitbreidingsdoelstellingen). Vergeleken met dit referentieniveau is de toestand van de grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen (kwantiteit + kwaliteit) veelal niet goed. Veel gebieden zijn immers verdroogd. Dat geeft dus nu het oordeel ontoereikend voor deze gebieden.

Dit verschil in referentieniveau verklaart de verschillen in de beoordeling van de toestand van grondwaterlichamen voor grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen bij SGBP 1 (groen) en SGBP 2 (rood). Er is geen sprake van een verdere achteruitgang.

Beoordeling toestand waterlichaam	Toestand 2009	Toestand 2010-2015
Totaaloordeel (op basis van de 3 testen voor het hele waterlichaam)		

Legenda: groen = goed, rood = ontoereikend, leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel of is een oordeel samengesteld uit één of meer beheerdersoordelen.

In de ontwerp-factsheets die ter inzage liggen staat in de kolom "Toestand 2015" de meest recent bekende toestand.

Beoordeling trends grondwaterkwaliteit *

Is er sprake van een significant stijgende trend van concentraties van verontreinigende stoffen?	nee	
--	-----	---

* dit is niet van invloed op het eindoordeel

Motivering chemische trendanalyse:

Er is geen motivering chemische trendanalyse gegeven.

4. Maatregelen

Hier worden de maatregelen opgesomd die specifiek zijn voor het waterlichaam. Deze maatregelen vormen een aanvulling op de generieke maatregelen die zijn beschreven in het stroomgebiedbeheerplan.

Bij de maatregelen uit de plannen van 2009 is de status aangegeven. Ook andere maatregelen die tot 2015 worden uitgevoerd kunnen worden vermeld.

De nieuwe maatregelen zijn opgedeeld naar periode van uitvoering (2016 - 2021 en na 2021). Verder is aangegeven wanneer een maatregel uitsluitend is gericht op de opgave op grond van een beschermd gebied.

De vermelde voortgang per maatregel betreft gegevens die begin 2014 zijn bijgewerkt t/m 31 december 2013.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2009 voor de periode t/m 2015

Oorspronkelijke naam: Aanvullende stimuleringsmaatregelen bij kwetsbare winningen in Overijssel op basis van gebiedsdossie	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: geven van voorlichting	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Voortgang: In uitvoering: 1	Motivering: De genoemde maatregelen zijn deels structureel van aard, en kennen dus geen eindtermijn.
Toelichting:	Op basis van de gegevens in de gebiedsdossiers voor kwetsbare winningen worden maatregelen vastgesteld en uitgevoerd, uiteenlopend van aanvullende voorlichting tot inzetten middelen gericht op vermindering gebruik mest en bestrijdingsmiddelen (maatwerk per winning)

Oorspronkelijke naam: Anti-verdrogingsmaatregelen Olde Maten	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:
Toelichting:	met sense of urgency

Oorspronkelijke naam: grondwaterinterceptie Zwolle	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: beheren grootschalige grondwaterverontreinigingen	
Initiatiefnemer: Gemeente X	
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:
Toelichting:	versnelde uitvoering van de integrale variant Zwolle en verbreding van saneringsdoelen naar andere rijksdoelen duurzame leefomgeving/toepassing duurzame energie/stedelijke vernieuwing).

Oorspronkelijke naam: Herprioritering bodemsanering. Nader Onderzoek + sanering GWBG	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: saneren verontreinigd(e) landbodems / grondwater	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:
Toelichting:	Geclusterde maatregel (typering winning)

Oorspronkelijke naam: Risico-analyse puntbronnen GWB-gebieden	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Voortgang: In uitvoering: 1	Motivering:

Toelichting:

Geclusterde maatregel (typering winning); Aansluitend op het onderzoek dat is aangekondigd in de Omgevingsvisie Ov erijssel wordt, als onderdeel van het opstellen van de gebiedsdossiers voor de kwetsbare winningen nader onderzocht in hoeverre puntbronnen een bedreiging vormen voor de drinkwaterkwaliteit. Onderzoek is in de afrondende fase (maart 2013)

Maatregelen gepland voor de periode 2016-2021

Oorspronkelijke naam: Aanmelding STORL	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: verminderen emissie gewasbescherming- / bestrijdingsmiddelen	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 23 stuks voor meerdere waterlichamen. inzameling van oude bestrijdingsmiddelen, conform Uitvoeringsprogramma	

Oorspronkelijke naam: Aanpak puntbronnen	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 5 stuks voor meerdere waterlichamen. onderzoek risico puntbronnen minder kwetsbare winningen, conform Uitvoeringsprogramma	

Oorspronkelijke naam: Bestemmingsplannen op orde	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 20 stuks voor meerdere waterlichamen. Voorkantsturing ruimtelijke bescherming, conform Uitvoeringsprogramma	

Oorspronkelijke naam: Bestrijdingsmiddelengebruik langs het spoor	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: verminderen emissie verkeer / scheepvaart	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 23 stuks voor meerdere waterlichamen. beperking bestrijdingsmiddelengebruik langs spoor, conform Uitvoeringsprogramma	

Oorspronkelijke naam: Drinkwaterbelang in calamiteitenplannen	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 23 stuks voor meerdere waterlichamen. Drinkwaterbelang opnemen in calamiteitenplannen, conform Uitvoeringsprogramma	

Oorspronkelijke naam: Onderzoek afstromend weg- en bluswater	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: verminderen emissie verkeer / scheepvaart	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 23 stuks voor meerdere waterlichamen. onderzoek risico's afstromend wegwater en aanwezigheid voorzieningen, conform Uitvoeringsprogramma	

Oorspronkelijke naam: Risico's riolering en afkoppelen in vGRP	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige brongerichte maatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 23 stuks voor meerdere waterlichamen. drinkwaterbescherming meenemen in vGRP, conform Uitvoeringsprogramma	

Oorspronkelijke naam: Signaleringslijst	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Onderzoeken of verdachte bodemverontreinigingslocaties op de Signaleringslijst nadere actie behoeven t.b.v. bescherming van de KRW-beschermingsgebieden

Oorspronkelijke naam: Spoedlocaties	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: saneren verontreinigd(e) landbodems / grondwater	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Uitvoering spoedlocaties in het kader van het "Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties".

Oorspronkelijke naam: Verbetering handhaving en vergunningverlening	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	**) in totaal 23 stuks voor meerdere waterlichamen. Uitvoeren aanbevelingen VHT, conform Uitvoeringsprogramma

Oorspronkelijke naam: Voorlichtingscampagne	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: geven van voorlichting	
Initiatiefnemer: Provincie Overijssel	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	**) in totaal 23 stuks voor meerdere waterlichamen. Voorlichting over grondwaterbescherming, conform Uitvoeringsprogramma

5. Toepassing uitzonderingen

De KRW biedt ruimte om af te wijken van de doelen. Zo kan de realisatie van doelen worden gefaseerd en kunnen doelen worden verlaagd. Ook mag rekening worden gehouden met bepaalde nieuwe ontwikkelingen. Dit alles moet wel passen binnen de randvoorwaarden van de richtlijn. Het gebruik van deze uitzonderingen en de motivatie dient hier te worden gegeven.

Fasering van doelbereik tot na 2021

Fasering is aan de orde voor de indicatoren uit de 6 tests waarvoor bij onderdeel 3 de prognose voor 'toestand 2021' niet gelijk is aan "goed".

Motiveringsgrond	Kwaliteitselement
Onevenredig kostbaar	Interactie met terrestrische ecosystemen, Invloed op het oppervlaktewater
Technisch onhaalbaar	Interactie met terrestrische ecosystemen

Motivering per motiveringsgrond

Onevenredig kostbaar

Oppervlaktewater:

Voor dit grondwaterlichaam is bemesting door de landbouw de belangrijkste bron van nutriënten, die het bereiken van de doelen nog niet mogelijk maakt. Hoewel het generieke mestbeleid significant bijdraagt aan doelrealisatie is het voor het bereiken van de doelen in 2021 naar verwachting niet voldoende. Zo zal de opeenhoping van fosfaat geleidelijk afnemen. Het doel is om in 2015 evenwichtsbemesting te bereiken maar pas op lange termijn zal daarmee de fosfaatverzadigingstoestand van de bodem verminderen. Nog zwaardere inzet leidt echter tot disproportionele kosten voor de landbouwsector, zoals is vastgesteld in de politieke besluitvorming van de Actieprogramma's in het kader van de Nitraatrichtlijn.

Terrestrische ecosystemen:

De verdrogingopgave en de aanpak maken deel uit van het beheerplan Natura2000. In de komende planperiode worden maatregelen uitgevoerd om de achteruitgang te voorkomen. In de volgende planperiode komen maatregelen voor herstel en uitbreiding aan bod. De onderbouwing staat in de diverse beheerplannen Natura2000. De financiering is in belangrijke mate afhankelijk van het rijk. Ten aanzien van de inzet van PAS middelen zijn landelijke afspraken gemaakt.

Technisch onhaalbaar

Terrestrische ecosystemen:

Een deel van de noodzakelijke maatregelen kan alleen gerealiseerd worden als gronden zijn verworven. Het beleid is dat verwerven alleen op vrijwillige basis plaatsvindt. Mocht verwerven niet lukken binnen de planperiode dan worden maatregelen uitgesteld.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Tijdelijke achteruitgang

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.